

2015-10-23

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Gunnar Fredriksson

Motion 23 – Öka självförsörjningsgraden i landet genom kommuner och landsting

Beslut

Styrelsen föreslår kongressen besluta

att avslå motion 23 Öka självförsörjningsgraden i landet genom kommuner och landsting.

Motionen

Björn Tenland Nurhadi, Blekinge län, har i motion 23 föreslagit **att** Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) utreder hur SKL kan verka för att öka den idag sjunkande självförsörjningsgraden, **att** hjälpa kommuner att införa ”Växjömodellen” eller liknande, **att** utreda vilken nivå av självförsörjningsgrad som är nödvändig för att kommuner och landsting ska fungera vid en krissituation samt **att** utreda vilka effekter införande av denna modell skulle få på landets kommuner och landsting ur ett hållbarhetsperspektiv.

Styrelsen

Styrelsen anser att självförsörjningsgraden i första hand är en fråga för staten. Regeringen arbetar för närvarande med en livsmedelsstrategi, vars syfte är att utveckla och stärka den svenska matproduktionen.

Styrelsen konstaterar att Livsmedelsverket har fått regeringens uppdrag att ansvara för nationell samordning när det gäller kris- och beredskapsplanering av livsmedelsförsörjning i leden efter primärproduktionen. Livsmedelsverket håller på att etablera Samarbete krisberedskap av livsmedelsförsörjning (SKAL). SKL deltar i detta samarbete.

SKL sprider redan information om samordnad varudistribution, det som i motionen kallas ”Växjömodellen”, som gott exempel vid konferenser. Detta är ett sätt att bidra till miljömässiga vinster då det blir färre transporter och mindre fordon. Dessutom är det bättre ur säkerhetsaspekt, då det minskar antalet stora fordon som ofta levererar varor vid förskolor, skolor m.m. Samordnade varustransporter utgör även en ökad möjlighet för små leverantörer utan egna transportmöjligheter till stort antal leveransadresser att kunna delta i offentliga upphandlingar. Då främst som ett sätt att öka konkurrensen. Vidare kan samordnad varudistribution bidra till en ökad självförsörjningsgrad.

Den insatsen bedöms i nuläget som tillräcklig. Motionen föranleder därför ingen ytterligare åtgärd.

Öka självförsörjningsgraden i landet genom kommuner och landsting

För att göra Sverige mindre sårbart vid en tid av ofred eller konflikt bör vi snarast öka vår självförsörjningsgrad inom de områden som är essentiella för befolkningen. Det gäller kött, mjölk, mejeriprodukter, spannmål, grönsaker, rotfrukter, fisk b.l.a. Detta kan vi göra genom att kommuner och landsting handlar lokalt i Sverige och inte importerar i samma omfattning som görs idag. Vi har begränsningar från EU gällande importregler och de skall följas. Dock finns det möjligheter att sluta lokala avtal genom den sk "växjömodellen" där kommunerna köper in mindre mängder från flera lokala entreprenörer av tex kött, frukt, grönsaker, rotfrukter osv som är kanske ekologiska och framförallt inte färdats runt jordklotet. Denna metod går ut på att varan upphandlas av kommunen enligt LOU och leverans sker till en kommunal distributionscentral. De krav som ställs på leverantörerna eller produkten skall framförallt inte begränsa de mindre producenterna.

Handlar de stora aktörerna såsom kommuner och landsting lokalt minskar miljöbelastningen då fisken som fiskas här inte åker över jordklotet för att blir filead och panerad eller kycklingen som kan blir till nuggets har haft ett förhållandevis bra liv på t ex Öland.

Ekologiskt uppfödda nötkreatur är kostsamt att föda upp och betingar ett högre pris men köper kommunen in större mängde går det att pressa priset och kommunala eller landstings kök bättre. Detta får följande konsekvenser: att de patienter som får bättre mat lagade av bättre råvaror blir friskare, skolbarn och personal som äter maten lagade av bra och näringsrika råvaror får större kognitiv förmåga.

Levererar de olika mindre leverantörerna sina varor till kommunens distributionscentral så minskar transportererna och olycksrisken. Minskning av transporter till och från skolor, förskolor och daghem av lastbilar, då kommunen endast levererar enligt schema kan de minska transportererna och därmed också olycksrisken. Idag så kommer först kanske arla sedan menigo, sedan grönsakerna, sedan toapappret efter det så kommer pappersgrossisten osv. Detta gör att det kan bli uppemot 7 leveranser till en skola per dag.

Fördelarna som kommer från växjömodellen är flera:

1. Vi ökar självförsörjningsgraden
2. Mängden kött som får växa upp och avlivas under humanare förhållanden ökar
3. Mängden antibiotika som vi får i oss minskar
4. Transporterna till de olika skolorna och äldreboenden minskar
5. Olycksrisken för barn på och omkring skolor och förskolor minskar
6. Självförsörjningsgraden ökar (när den når 75% klarar vi oss som nation bättre i händelse av konflikt eller ekonomisk kollaps)

SKL föreslås besluta:

att utreda hur SKL kan verka för att öka den idag sjunkande självförsörjningsgraden
att hjälpa kommuner att införa "Växjömodellen" eller liknande.

att utreda vilken nivå av självförsörjningsgrad som är nödvändig för att kommuner
och landsting ska fungera vid en krissituation.

att utreda vilka effekter införande av denna modell skulle få på landets kommuner och
landsting ur ett hållbarhetsperspektiv.

Björn Tenland Nurhadi (SD), ombud för Blekinge län